

1. S. 1. 1. 2.
tarafından
TÜSTAV'a
gönderilmiştir

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 149-14 ŞUBAT 1978 FİYATI: 5 TL

İLERLEME ADINA GERİLEME

"Sosyalizm
adına
yapılan ihanetler
affedilmeyecektir"

DEK: DEMOKRATİK EĞİTİM NE DEMEK?

DEK'TE HERKES KENDİ BİLDİĞİNİ OKUDU. NE BİLİYORSA SÖYLEDİ. AMA DEMOKRATİK EĞİTİME İLİŞKİN SOMUT ÖNERİLERE ULAŞILAMADI. VERİLİ TOPLUMSAL DÜZENDE DEMOKRATİK EĞİTİM NEDİR, EĞİTİMİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ NEDİR, "BEKLENEN AN" GELDİĞİNDE NASIL BİR EĞİTİM ÖNERİLİYOR; BUNLAR NE YAZIK KI ORTAYA ÇIKMADI. SORUNLAR, SOMUT YANITLARA KAVUŞTURULMADI.

Türkiye eğitim emekçilerinin ilerici meslek örgütü TÖB-DER'in 4-11 günü Ankara'da düzenlenen Demokratik Eğitim Kurultayı (DEK) bu soruya yanıt vermedi. Yedi gün boyunca sunulan bildiriler ve yapılan tartışmalar, demokratik eğitim nedir, ne olmalıdır, demokratik eğitimin kavramı, "demokratik eğitim" kavramıydı. Neden?

OLUMLU GİRİŞİM, OLUMSUZ GELİŞİM

Konusuna beklenen açıklık getirilemiş olsa da, DEK olumlu bir girişim. Türkiye toplumunun gelişiminde eğitimin, demokratik toplumsal muhalefette öğretmenin belirli bir işlevi var. Toplumsal ilişkiler bütünü içinde öğretmen, topluma ilk bilinçlendirme ve örgütlenme çabalarına girişen kesimlerden biri oldu. Gerçek iktidarlara karşı ileri, demokrat, yutsverer bir çizgiyi izlediği için de süreklilik kayımlara uğradı. Örgütlenme gereği duydu; çeşitli girişimlere özellikle 1968 den bu yana yeni bir boyuta ulaştı. 1968 de TÖS'ün düzenlediği Devrimci Eğitim Şurası (DES) bu alanda bir kilometre taşı oldu. Bildirilerde raslanan yanlışlar 10 yıl öncesinin bu "şura"sını bugünkü DEK'ten daha bilimsel, daha tutarlı saymaya engel değil.

Ne var ki 1968 öncesinin de, günümüzün de öğretmen hareketi açısından ortak bir yanı var. O da güçlü bir eksenin yokluğu. Öğretmen hareketinin de içinde yer alacağı demokratik toplumsal muhalefetin henüz bu eksen etrafında etkin bir biçimde örgütlenememiş olması. Öğretmen hareketinin karşılaştığı yapılamalar, tutarsızlıklar bu temel olgudan kaynaklandı, kaynaklanıyor.

Girişim olarak olumlu da olsa DEK'in başarısız sayılacak bir bilanço ile sonuçlanması da temelde bu olguların bir sonucu. Girişim olarak olumlu, gelişim olarak olumsuz. DEK'in özeti, bu.

DEK NE DEMEK?

Resmî millî eğitim şartlarına karşılık TÖS 1968'de "Devrimci Eğitim Şurası" nı toplamıştı. 1978'de "şura" yerine kurultay sözcüğünün veğlenmesi salt bir Türkçe saygı ile açıklanabilir mi? Yoksa kurultayın gerçek anlamda bir kongre havası içinde geçeceğini önceden biliyor muydu DEK'i düzenleyenler? Gerçi 1968'de öğretmen hareketi içinde çizgiler bu denli keskinleşmemişti, ama bu keskinleşmenin kurultaya yansiyiş biçimi, başarıyı engelleyen nedenlerden biri oldu.

Demokratik eğitim ne demektir? Bu konuda dişe dokunur hiç bir katkı yok.

Demokratik eğitim nasıl bir toplumsal düzende hangi içerikte bir eğitim olacaktır, varsa, bir tanımı, yapısı, işlevi nedir? Temel eğitimde, özellikle de orta öğrenimde öğretmen, personel, öğrenci, veli ve yerel yönetim okul yönetimine katılacak mı? Hangi yollarla? Eğitim birimlerinin pedagojik özelliği olmalı mı, olacaktır bu nasıl somutlaşacak? Eğitim-üretim kopmazlığı nasıl gerçekleştirilecek? Yüksek öğrenim nasıl bir yapıya ve işlevine kavuşturulacak? Kısaca demokratik eğitim nasıl somutlaştırılacak?

KONUŞULANLAR: POLİTEKNİK EĞİTİM KONUSU YOK

Adı ne olursa olsun, bu tür toplantılar, sonunda seçim yapılan kurultaylar değildir, olmamalıdır. Bilimsel bildiriler, bilimsel katkılara geliştirilir, zenginleştirilir. Bilimsellik ağır basan yan. Bilimsellik ise önce yöntemli olmayı gerektirir. DEK programı ise yöntemli bir çalışmaya yansımıyor. Alt alta sıralanan konular arasında belirli bir bütünlük yok. Demokratik eğitim kavramına somut bir çerçeve çizilmemiş olması Programın tutarız bir listeye dönüşmesine yetiyor.

Demokratik eğitim somut bir çerçeve oturtulmaması sonucu, öneriyi yönelik çalışmalara hiç yer verilmemiş. Asıl büyük eksiklik ise, politenik eğitim. Gerçekten günümüzde demokratik eğitim deyince politenik içerikli bir eğitimdir bu. Politenik eğitim üzerinde durulmaması, içeriğinin yöntemlerinin,

örgütlenişinin ele alınıp önerileştirilemesi, tek başına DEK'i "başarısız" olarak değerlendirmeye yetecek önemdedir.

VE KONUŞANLAR

Belli bir hazırlığı gerçekleştirip yazılı ya da sözlü bilimsel katkılara bulunan konuşmacılara diyebilecek çok yok elbet. Ne var ki, zaten belli bir eksene dayanmayan program, düzenleyicilerin ve kimi konuşma meraklısı konuşmacıların çabalarıyla iyice allak bullak oldu.

Konuklara, siyasal parti temsilcilerine söz hakkı verilmesi doğal. Ama bu hakkı eğitim-yorumlamak ve kullanmak doğru çekişme değil.

Eğitim, hele demokratik eğitim konusundaki bilgisizlikleri örtmeye bile yaramayan bu uzun söylemler dinleyenleri bıktırdı, kaçırdı, hem vakit öldürdü, hem de kötü bir geleneği başlattı: Eğitim konusunda somut söyleyecek şeyi olmayanlar, artık birer siyasal lider gibi sloganlı konuşular. Bunlar için DEK bir siyasal toplantı, kendilerinin olanların alkışlayacağı sloganlar, "bilimsel" iklerinin çöküşü oldu.

Eleştiriler yetersizdi. Tartışmalara ayrılan süre çok azı tutuldu. İki buçuk dakikalık konuşma hakkını, kimi somut bir öneri getirerek geçtirdi, kimi de ilkel köleci toplumdan Osmanlı toprak düzenine dek herseyi iki buçuk dakikaya sığdırma devrimciliğini gösterdi.

PAHALI EĞİTİMİN PAHALI KURULTAYI

Türkiye'de eğitim, pahalı bir eğitimdir. Hele yüksek öğretimdeki pahalılık ve ısrar, başta öğretmenlerin üzerinde durdukları bir konu. DEK'in özelliklerinden biri de son derece pahalı bir kurultay olması. Akçalı yönden pahalı. So-

mut öneriler üretmediği, böyle bir ürün elde etmeyi esas beklediği için, pahali.

Öyleyse DEK ne için düzenlendi? III. Kongre bu yönde bir karar almıştı da ondan mı? Herşeyden önce DEK TÖB-DER'in gerçekleştirilmesi gereken bir girişimdi, gerçekleştirildi. Sorunu, gerçek anlamda, böyle görmek gerekiyor.

DEK'te herkes kendi bildiğini okudu. Ne biliyorsa söyledi. Ama demokratik eğitime ilişkin somut önerilere ulaşılamadı. Verili toplumsal düzende demokratik eğitim nedir, eğitimden demokratikleştirilmesi nedir, "beklenen an" geldiğinde nasıl bir eğitim öneriliyor; bunlar ne yazık ki ortaya çıkmadı, somut yanıtla mut yanıtlara kavuşturulmadı.

SONUÇ: DOĞRU ÇEMEGE DOĞRU

Olumlu girişim, başarısız sonuç. Başarısızlık nitelemesi ağır değil mi? Değil. Öğretmen hareketinin bugünkü nicel ve nitel düzeyi karşısında bu kurultay gerçekten olabileceğinin çok gerisinde. Gerçekli hazırlık yapılmadığı, konusu somut olarak belirlenmediği için...

DEK'in başarısız olarak nitelenmesinde etken olan eksiklikler, yetersizlikler, aslında öğretmen hareketinin tutarlı bir siyasal eksenden yoksun bulunmasına dayanıyor. Doğru saptamalar yapılabilecek, gerçekçi hedefler gösterilebilecek ve somut öneriler getirebilecek "Kurultay" lar için, işçi sınıfının örgütlü siyasal hareketinin önderlik ettiği demokratik toplumsal muhalefette yerini alan bir demokratik öğretmen hareketi gerekli. Güçlü öğretmen hareketinin, bu alanda daha öte adımlar atması gerekir.

Geride kalan kurultay, tüm eksikliklerine karşın, bu hareketin oluşmasına dolaylı da olsa katkıda bulunmuştur. En azından bu hareketi kimin omuzlayacağı ortaya koymuştur.

G. Gazioğlu Kurultay'da konuşuyor: Olumlu girişim, olumsuz gelişim.

İLERLEME ADINA GERİLEME

Yalçın KUÇUK

12 Mart ve arkasından sosyal demokrasi. Daha açık bir deyişle 12 Mart sonrasında kırk yıllık Halk Partisi'nin "sosyal demokrasi" olması. Halk Partisi neden ve nasıl sosyal demokrasi oluyor? "Sosyal demokrasi oldum" demekle sosyal demokrasi oluyor mu? Bunun üzerinde pek durulmadı. 12 Mart'ın arkasından Türkiye'ye "sosyal demokrasi" gerekti. Bu yarıldı. Arkasından da kırk yıllık parti edebiyatı başladı. Arkasından ilerici sendikal konfederasyonun, Halk Partisi halkası ile sermayeye bağlanması operasyonu başladı. Halk Partisi imajı burada yetmedi. Başka imajlarla birlikte sendikal konfederasyonun "parti" olduğu edebiyatı geldi. Bütün bunlar hazırlık oldu. Asıl oyunlar bundan sonra sahnelendi. Eylül Direnişi ile işçi sınıfının en birikim sahibi ve deneyimli unsurlarının örgüte güvenlerinin sarsılmasında önemli bir adım atıldı. Bunu, aynı nesnel zincir içinde, 1 Mayıs katliamı izledi. Konfederasyon düzeyindeki operasyonlar tamamlandı. "DİSK öldü, yaşasın Maden-İş" dercesine "kırk bin işçinin katıldığı" ve "MESS'i ezeceğiz" haykırışlarıyla süslenen "utkan" ve "büyük" grev başladı. Geçen hafta "tarihe geçecek bir zafer" ile sonuçlandı. 1961-1971 döneminde tırnakla sökülürcesine sağlanan birikimin kökünü kazımak için düşünülen plan tamamlandı. İşçi sınıfının önce ekonomik örgütüne, sonra siyasal örgütüne ve tüm bu yolla da, en önemlisi olan, işçi sınıfının kendi kendine güvenini yok etmek için düzenlenen iç içe oyunların sonuna gelindi. İlerleme, en büyük gerileme oldu.

Oyun bitti ve sonuç alındı. Sonuçları değerlendirilen yazısında, kongre-jandan CHP İzmir Milletvekili aday ve DİSK üst yönetiminin en hızlı haber alan gazeteci Özer Oral şunları yazdı: "İşte MESS Genel Kurulu'nda üç yıl önce alınan bu grup sözleşmesi kararı, şimdiye kadar uzayan MESS - Maden-İş mücadelesinin başlangıçta temel nedeni olmuştur. Maden-İş ise grup sözleşmesinin, yani birçok işyerinin aynı tarihte toplu pazarlığa başlamasının sakıncaları olduğu, bir grev kararı alındığında binlerce işçiyi greve götürmenin özellikle para yardımı bakımından mümkün olmayacağıni düşünerek bu ilkeye karşı çıkmıştır." (Milliyet, 7 Şubat 1978) Maden-İş'in edebiyata ve milliyete pek düşkün yöneticileri, toplu sözleşmelerin bitiş tarihlerinin aynı zamana getirilmesine razı olarak, işçi sınıfına ihanetlerine taç koydular. Bundan böyle artık metal işkolunda, grev silahını, kullanması çok zor bir silah haline getirdiler. Hele bu altı aylık deneme ile işçileri, ekonomik örgütleri ve siyasal örgütleri ile birlikte grev silahına da güvenemez hale getirdiler. Grev silahının, paslanmak üzere bir ağaca asılmasının aleti oldular. İlerleme adına en büyük gerilemenin sahibi oldular. Hiç kuşkusuz yok, tarihe geçecekler. Ama işçi sınıfı tarihine en büyük hainler olarak geçecekler. Çırtırtınları ile birlikte.

Tarih bu iki yüz doksana beş milyon liranın hesabını soracak. Nerede, bu iki yüz doksana beş milyon lira? Bu iki yüz doksana beş milyon lira nasıl dağıtıldı? Maden-İş'in Haziran seçimlerinden hemen önce, hiç bir hazırlık yapmadan ve mamul stokları ile hammaddede stokları yerinde iken, işçilerin randımanı zaman içinde düşürülmeden, döviz sıkıntılarını büyük sanayicileri zorlarken başlattığı grevlerde geçen günler toplu sözleşme kapsamının dışında tutuldu. Daha açık bir deyişle, ilerici sendikal harekette şimdiye kadardede edilmiş bir kazandımdan vazgeçilerek grevde geçen günler için işverenin ücret ödemesi kabul edildi. Maden-İş greve çıktığı işyerlerinde grev boyunca işçilere ödenmesi gerekip de toplu sözleşme ile metal işleyen işverenlere bağışlanan ücretleri toplamı iki yüz doksana beş milyon lira. Nerede, bu iki yüz doksana beş milyon

lira? Kimin cebinde? Kimlerin ceplerine nasıl dağıtıldı? Tarih, bunu yazacak. Tarih, "utkan" ve "büyük" grev dolayısıyla zenginliklerine yeni zenginlikler katanlarla, "büyük grev zenginlerini" yazacak. Tarih boş şey yazmaz.

Bir nokta daha: "Utkan" yazarlar neden söz ediyorlar? Yapılan anlaşmaya göre MESS'in lokavt uyguladığı işyerleri ile grev kararı alınıp da uygulanmayan Renault gibi işyerlerinde toplu sözleşmenin başlangıç tarihi, uyumsuzluğun başlangıcına kadar gidiyor. Dolayısıyla lokavt uygulanan yerlerde lokavta geçen süre, ya da grev kararı alınıp da greve çıkılmayan zaman için, hem ödeme yapılıyor, hem de yeni koşullarla. İşçi sınıfı hainleri ve "büyük grev zenginleri" bunun ne demek olduğunu anlamakta güçlük çekerler. Anlatmak gerek: Bu, greve çıkmayı ikinci kez cezalandırmak, demek. Bu, bir daha greve çıkmayın, demek. Büyük grev zenginleri bir noktayı daha öğrensinler: İşçiler, kitaplardan ve "utkan" edebiyatından çok kendi deneyimleri ile öğrenirler. Sınıf mücadelesinin, bir açıdan bakıldığında, zorluğu ve diğer açılardan bakıldığında da kolaylığı burada yatar. Eylem, bunun için önemlidir. Doğru ve tutarlı eylem, bunun için, çok daha önemlidir.

İlerleme adına en büyük gerilemenin sahipleri, tarihte büyük sermaye ile kendi adlarına yazılı üç yıllık oyunlar zincirinin son halkasını süsleyecek söz bulamıyorlar. Böylece "büyük grev" yerini "büyük zafer" çığırtañlıklarına bırakıyor. Nasıl bir zafer? Metal işvereninden işçiler istediklerinin çok büyük bir bölümünü almışlar; o kadar büyük bir bölümünü almışlar ki, bir zafer kutlanabiliyor. Çok kısa bir zaman öncesine kadar işçi sınıfının azgın düşmanı olarak bilinen MESS, işçilerin istediklerinin çok büyük bir bölümünü veriyor. "Ne iyi kalpli MESS" demek bile mümkün. İlerleme adına en büyük gerilemenin sahipleri, adlarına yazılı kararı gizleyebilmek için MESS propagandası yaptıklarının bile farkında değiller. Belki de farkındalar.

Üç yıllık oyunlar zinciri ve bu zincirin son halkası, sermayenin de ilerlemeden yana olduğunu gösteriyor. Açık bir biçimde. Sermayenin ilerlemeden hiç bir yakınması yok. Üstelik, sermaye, Eylül Direnişi ile bitiremediği tasfiyeye de devam ediyor. Koç'un en büyük fabrikası Demir Döküm'de UDC ve İGD gibi rumuzlara sempatisi olmayan işçiler, "utkan" Maden-İş'in isteği üzerine işlerinden atılıyor. Koç'un Arçelik fabrikasında, açılış törenini patron temsilcileri ile İKD ortaklaşa üstleniyor. "Sermayenin ilerici kolu" ile, adına "ulusal" sermaye de diyebilirdiniz, ilerlemenin gerici örgütleri kol kola çalışıyorlar. Boşuna Ecevit'i desteklemediler. Türkiye'ye "İç barış" ve "çalışma barışı" ve ne kadar barış varsa hepsini getiriyorlar. Elbirliği ile. İşbirliği ile.

Bu iş de bitti. Ne tasadı! "Büyük grev", büyük kontrgerilla tartışmasıyla aynı zamanda bitti. Halk Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Ecevit, kontrgerillayı kapattı. "Kontrgerilla diye bir örgüt yok" dedi. Habuki 1 Mayıs Katliamını, sendikal hareketin "utkan" yöneticileri ile Ecevit, kontrgerillaya bağlamıştı. Şimdi kontrgerillanın olmadığıni söylemesi bir yana, tartışmayı da çok zararlı bulduğunu açıkladı. Sendikal hareketin "utkan" yöneticilerinin hiç bir ses gelmiyor. "Utkan" ve "büyük" grevi kutlamakla meşgul oldukları anlaşılıyor. İlerleme neye uzansa, gerileme oluyor. Çok açık bir nedenle: Bugün artık sermayenin her kesiti, ilerliciliğini yitirdi. Bir zamanlar ilerici işlevleri vardı, şimdi yitirdiler. Sermayede ileriliciler arayanlar da tüm ilerilicilerini yitirdiler. Bu yüzden ilerleme gerileme oldu. Bu yüzden ilerlemenin gerileme oluşunun somut örnekleri görüldü. Yaşanıyor.

FAŞİST ODAKLARIN DAĞITILMASI ERTELENEMEZ

Önceki haftaya oranla şiddetini kaybeden "kontr-gerilla" tartışması, gene de geçtiğimiz haftanın en çok konuşulan konularının başında geldi.

Ciddiyetsizlik ve becerisizlik adına tam not alan CHP, geçmişte gene bu gibi konularda kaydettiği olumsuzluklarda ısrarlı olduğunu kanıtladı.

Konunun "sıfıra sıfır, elde var sıfır" sonucundan öte MC suçlularının "güçlü" konuma geçme ısrar ve çabalarının, CHP'nin açtığı bu ciddi gedide dayandırılmak istenmesi dikkat çekti.

MC suç dönemlerinin elebaşısı Demirel, MC kaftanından sıyrılmış, devlet adına savcılık yapacak hale gelmişti... Duruma bakılınca, hırsız gerçekleşen yavuz'du ama ev sahibinin de bir hayli gayriciddi ve tutarsız olduğu da bir gerçektir.

FAŞİST ODAKLAR GÖRÜLMÜYOR MU?

Oysa hayaletlerden önce ortada, gözle görünür, elle tutulur örgütleri, devletten kadrolu faşist odaklar vardı. MHP'li ticaret bakanı döneminde faşistleştirilmeğe çalışılan TARİŞ Genel Müdürlüğünde olan bitenler, bir AP'li MC avukatı tarafından genel başkanına rapor halinde iletmişti.

AP İzmir Milletvekili Talat Asal tarafından, Genel Başkanı Başbakan Süleyman Demirel'e gönderilen TARİŞ raporu şöyle başlıyordu:

"Sayın Başbakanımız,
22 Şubat 1977 günü İzmir İli Başkanımızın teklifi üzerine TARİŞ İplik Fabrikası bünyesinde uuku bulan hadiselerin delillerle sabit fecatini karşısında durumu zat-ı oâllerine arz zaruretini hasıl olmuştur."

Cumhuriyet Gazetesi tarafından ele geçirilen 23 Şubat 1977 tarihli mektup "Ülkücü" namındaki faşist eşkiyanın

TARİŞ'teki eylemlerini anlatıyordu. Rezillikler, belli başlı şu bölümlerde toplanmıştı:

- a- Para toplamakla ilgili tecavüzler.
- b- Bülten ve bildiri dağıttırmakla ilgili tecavüzler.
- c- Miting ve yürüyüşlerle ilgili tecavüzler.
- d- İrza tecavüz ile ilgili hususlar.
- e- Çok önemli bir müşahade: İşkence odaları...

MC'nin düşürülmesine yol açan gen-soru öngesi görüşmeleri sırasında AP grubu adına meclis kürsüsünde amansız bir MC savunuculuğu yapan Asal, mektubunun giriş kısmında "Şurasını he-men arzetmek isterim ki, her şikayeti delille tesbit ettik. Bunları delilleriyle birlikte arz ediyorum." diyordu.

ASAL'IN İTİRAFLARI

Talat Asal'ın mektubunda TARİŞ'in faşist kuşatmasıyla ilgili olarak maddi

olaylar anlatılıyordu ve aynen şöyle deniyordu:

"1- Örnek olarak işiikte tahdim hı-lıman İskenderun Ülkücü İşçiler Derneği-ne ait piyango biletleri, çekiliş zamanı geçmiş olmama rağmen AP'li işçilere 50 lira mukabilinde zorla satılmıştır. Bu biletleri almak istemeyenler dövülmüşlerdir. Dövülmektedirler. Tanrımdan da-yak yiyecekler salonda olup olmadıkları sorulmuş, bu kişiler huzura alınmış ve yüzdeki darp izleri biazet müşahade olunmuştur.

2- Örnek olarak işiikte tahdim hı-lıman Ülkücü İşçiler Derneğinin aitat makbuzu karşılığında AP'li işçilerden zorla para toplanmıştır. Para toplan-maktadır. MHP Genel Merkezince emir verildiği, seçim için para toplanacağı bildirilerek her işçiden 100-200 lira tale-p olunmaktadır. Vermeyen işçiler iş-kenceye muhatap tutulmuşlardır.

Delili arz ediyorum (bu sadece bir örnek tir)

Bu hususun ispatlanmasi için delil istenmiştir. Nail Man isimli işçi huzura gelmiştir. Şunları söylemiştir:

Ecevit ve Kontrgerilla

Başbakan Ecevit, Demirel'in kontrgerilla kampanyasını pek ayıpladı. Ayıplama gerekçelerinin arasında gizli belgeleri "basına sızdırmak" da yer alıyor. Demirel 1 Mayıs katliamından sonra Ecevit'in Cumhurbaşkanı'na yazdığı ve Korutürk'ün de Başbakanlığa gönderdiği mektubu Cüneyt Arcayürek'e vermiş. Cüneyt Arcayürek de bu mektupları yayınladı. Böylece Cüneyt Arcayürek hem Ecevit'in hem de Demirel'in en güvendiği gazeteci oldu. Çünkü Arcayürek, Ecevit'in ana muhalefet partisi lideri olarak seçkin bazı gazetecilerle her Çarşamba günü yazılmamak kaydıyla ya da basın toplantılarının müdavimi idi. Çaylı pastalı bu toplantılarda Ecevit, parti yöneticilerine bile vermediği gizli bilgileri, yazılmamak kaydıyla ve sadece bilgilennmeleri için, seçkin gazetecilere veriyordu. Ecevit'in yakını Arcayürek şimdi de Demirel'in yakını olarak Ecevit'i rahatsız edecek yayınlar yapıyor.

ARCAYÜREK YAZIYOR

Ecevit'in mektuplarını yayımlayan Cüneyt Arcayürek, 8 Mayıs 1977 tarihinde Hürriyet Gazetesi'nde şunları yazmış olduğunu hatırlattı: "Ecevit'in inancı şudur: Kontrgerilla hareketi halindedir ve Taksim'deki feci kıyımın katliamının içinde parmağı vardır. Elbette Korutürk'e bu bilgileri veren Ecevit, belgeleri sıralamamıştır. Ama bugüne kadar devlet tecrübesiyle bazı bilgileri karşılaştığımda sonuca varmıştır ve bu sonuç da kontrgerillanın yeni bir davranış içinde olmasıdır. Ancak şunu bilelim ki kontrgerilla demek bir biçimi bir parçası olduğu MİT de demektir." Mayıs 1977 tarihinde Ecevit'in en güvendiği gazetecilerden birisi olan Arcayürek'in bu yazısının Ecevit'in görüşlerini yansıttığından hiç kuşku yok. Arcayürek, 6 Mayıs gecesi Ecevit'in Korutürk ile yaptığı görüşmede "kontrgerillanın saklı olduğunu bildiği müessesenin adını vermiştir" demektedir.

ECEVİT İNANCINI KAYBEDİYOR

Muhalefette iken kontrgerillanın varlığına inanan ve bunun başka bir müessesenin içinde saklı olduğunu bilen ve sözlü görüşmesinde kontrgerillayı saklayan kuruluşun adını Cumhurbaşkanı'na veren Ecevit, başbakan olunca bütün bildiklerini unuttu. "Kontrgerilla yoktur" diyor. "Canım bu konuyu tartışmayalım" diye ekliyor. Anlaşılın başbakanlık ya da başbakanlığa geliş yöntemleri insanları unutkan ve uysal yapıyor.

AMERİKAN DESTEĞİ

Mayıs 1977 tarihinde Cumhurbaşkanı'na, yazılı olarak, kontrgerillayı

Başbakanlık ya da başbakanlığa geliş yöntemleri Ecevit'e Kontr-gerilla için söylediklerini unutturdu mu?

inde saklayan örgütü tarif eden Ecevit şu bilgileri veriyor: "1974'e kadar, gizli olarak, Amerikalılardan mali destek görürdük. Amerikan askeri heyetleriyle bir binada çalışırdık. Amerikan mali desteğininin 1974'te sora erdirildiği bildirilmiştir." Bu ifade Ecevit'e ait. Kimin bildirdiği bilinmiyor. Ancak başka bilgiler var: "Bu örgütte iyi niyetli kimselerin dışında siyasal düşünceleri yönünden yurt savunması için gördükleri eğitimi Türkiye'deki şiddet eylemlerinde kullanmaların bulunabileceği güçlü olasılıktır."

Başbakanlık yapmış bir kimsenin bu ve benzeri bilgileri boşa söylemesi gerekir. Demirel kontrgerilla konusunu kampanya haline getirince Ecevit'in son başbakanlığından önce kontrgerilla için söylediklerinin hepsinin boş olduğu ortaya çıktı. Bazıları için sürpriz oldu. Mayıs 1977 tarihinde Kemal Kayacan ile İrfan Özaydın'ın CHP kontenjan adayları yapılması üzerine Türkiye İşçi Partisi yayınlarında yazılanlar okuyanlar için sürpriz yok. Bu iş o zaman kapandı. O zaman bu işin edebiyatını biraz fazla yapmak, galiba, işi kapatmak için gerekli oldu.

UMUT EKMEĞİ YENE YENE BİTMİYOR

MİLLİ EĞİTİM BAKANI UĞUR, MC DÖNEMİNDE EĞİTİM ENSTİTÜLERİ'NE YASALARA AYKIRI OLARAK ÖZEL SINAVLA DOLDURULMUŞ ÖĞRENCİLERİN "SOKAĞA ATILMAYACAGINI" SÖYLEYDİ. 27 DEMOKRATİK KURULUŞ BU KARARIN "FAŞİSTLERE VERİLMİŞ POLİTİK BİR ÖDÜN" OLDUĞUNU AÇIKLADI.

Geçtiğimiz hafta Salı günü Millî Eğitim Bakanlığının önünde bir açık hava toplantısı düzenlendi. Toplantıya 27 demokratik kuruluşun temsilcileri ve üyeleri katıldı. Millî Eğitim Bakanlığının, Eğitim Enstitülerine MC döneminde puanları tutmadığı halde özel sınavla alınan öğrencilerin "okula devam etmesi"ne ilişkin kararın kinandığı toplantıda demokratik kitle örgütleri adına Halk evleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız bir konuşma yaptı. Ahmet Yıldız şöyle di-yordu konuşmasında:

"FAŞİSTLERE ÖDÜN VERİLDİ"

"Yapılan açıklamada, geçen öğretim yılında özel sınavlarla Eğitim Enstitülerine girenlerin eğitime devam edecekleri bildirilmektedir. Bu uygulamayı, Danıştay kararlarının uygulanmasına olarak kamuoyuna yansıtan ve kabul ettirmeye çalışan Millî Eğitim Bakanı'nun bu tavırını faşistlere verilmiş politik bir ödün saymaktayız. Çünkü Danıştay kararları yapılan giriş sınavlarının iptalini öngörmektedir. Oysa Millî Eğitim Bakanı'nın getirdiği uygulama ile sınavlar iptal edilmemekte, böylece özel sınavlarla bu

okullara giren ve çoğunluğu faşist olan kişiler eğitime devam edebilmektedir."

Ahmet Yıldız, MC döneminde eğitim kurumlarının faşistleştirilmesi politikasının, bu hükümet döneminde "kabul edilmiş sayılabileceğini", MC döneminde yapılan yasadışı ve faşist girişimlerin "yapanların yanına kâr kaldığını" söylüyordu.

Açık hava toplantısına katılan bine yakın kişi de Millî Eğitim Bakanlığının MC döneminin uygulanmasına ödün veren tutumunu kinadı.

YALNIZCA UMUT EDENLER..

Açık hava toplantısından sonra, Halk evleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu, TUM-DER Genel Başkanı Erhan Tezgor ve TUTED Genel Başkanı Aykut Göker, güç ve eylem birliği yapan demokratik kitle örgütleri adına Millî Eğitim Bakanı Necdet Uğur'la görüştü.

Çok sayıda gazetecinin de katıldığı toplantıda, Uğur bol bol umuttan söz etti.

"Eğitim Enstitüleri'ne vereceğimiz yeni kimlikle, özel sınavlarla alınan bu

Demokratik güçler yanlışların düzeltilmesini, tutarlı olunmasını talep ediyorlar.

öğrencilerin birkaç yıl daha bizimle oluktan sonra değişeceğini ve yetkin öğretmenler olacağını umut ediyorum."

"Yapacağımız değişikliklerle Eğitim Enstitüleri'nde can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanabileceğini umut ediyorum."

"Aldığımız kararın doğruluğunu burada bulunan arkadaşlarımızdan bazı-larının da bir süre sonra göreceğini ve bize hak vereceğini umut ediyorum."

Başlıca sloganı "Umudumuz Ecevit" olan bir partinin üyesi olarak, Necdet Uğur'un bu denli çok "umut"tan söz etmesi doğaldı. Ancak, kendisiyle görüşmeye gelen demokratik kitle örgütleri genel başkanlarının, daha somut cevaplar istedikleri de açıktı.

"UMUDUN GARANTİSİ NE?"

TUM-DER Genel Başkanı Erhan Tezgor somut karşılık bekleyenlerden biriydi. Necdet Uğur'a bir soru yöneltti:

"Bütün uygulamalarınız ve aldığınız kararlar iktidarda üç yıl daha kalacağını varsayımından kaynaklanıyor. Ancak biz Türkiye'nin gelişmelerini yakından izleyenler olarak, çoğurdu üfleyerek yemeyi alışkanlık edindik. Eğer bir süre sonra iktidar değişikliği olursa, Eğitim Enstitüleri'nde durum ne olacak? Konuşmanızda hiç 'özerklik'ten söz etme-

diniz. Eğitim Enstitüleri'ne özerklik tanı-nmazsa, umudunuz boş çıkmaz mı?" Tezgor'un bu sorusuna Necdet Uğur, "Özerklik konusunu bir bütün içinde ele alarak değerlendireceğiz" diye karşılık verdi.

BU ÇOCUKLARI SOKAĞA MI ATALIM?

Necdet Uğur, konuşmasında sık sık "bu çocuklar" diye söz ettiği Eğitim Enstitüleri'ne özel sınavla alınan öğrenci-lerin, sokağa atılmayacağını söylüyordu.

"Bu çocuklar zorla özel sınav iste-miş, zorla kazanmış, zorla okumuş de-ğiller. Bizden önceki Millî Eğitim Baka-nı tarafından özel sınav açılmış, bu çocuklar kazandıkları ve okutulmuşlar."

Necdet Uğur, "çocukların" bir açığı, günahı olmadığını anlatmaya çalışıyordu ama; "Peki, bu öğrencileri yasalara aykırı olarak özel sınavla Eğitim Enstitü-lerine dolduranlardan besap sorulacak mı?" sorusuna yanıt vermedi.

Doğrusu Millî Eğitim Bakanı Necdet Uğur toplantı boyunca hiç rahat değildi. Alınan karara kendisinin de pek alışın-yatmadığı anlaşılıyordu. Ne var ki, hükümetin politikasını izlemeye, bu yol-daki kararları uygulamaya zorlanıyordu. Ne kadar inandırıcı olmasa da!

Kitleler Faşistlere verilen politik ödünün protesto ediyor.

Cinayetleri kim işliyor?

Türkiye'de kontrgerilla tartışmaları sürdürülürken, genel olarak, faşist Ulkü Ocaklarının ve bunlara üye cinayet suçlarının unutulduğu görülmüyor. Zaman zaman basında cinayet sanığı Ulkü Ocaklılar yer alıyordu. Ancak basına zaten eskik yansıyan bu haberler, son zamanlarda kontrgerilla olayının da ön plana çıkması ile iyiden iyiden unutulmuşa benziyor.

10 Temmuz 1975 günü Bursa'da Atatürk Caddesinde yürümekte olan öğrenci Ahmet Vatan Kırkbulak'a ateş açıldı. Kırkbulak öldü. Bir öğrenci de yaralandı. Olayla ilgili olarak Efendi Barutçu ve Metin Kaplan yakalandılar. Deva henüz sonuçlanmamış değil.

Efendi Barutçu, cinayet işlendiğinde Ulkü Ocakları Bursa Başkanı idi. Diğer sanık Metin Kaplan ise aynı örgütün eski başkanı idi.

15 Ocak 1978 günü A hademi öğrencisi Sadettin Emin Çnaroğlu, Bursa Setbağ'ında vurularak öldürüldü. Cinayet zanlısı olarak Mehmet Kutucu, zanlı-yataklık yaptıkları gerekçe ile de Emekli Albay Hasan Yıldızhan ve oğlu Orhan Yıldızhan tutuklandılar.

Cinayet zanlısı Mehmet Kutucu, Bursa Ulkü Ocakları başkanıdır. Yataklık yaptıkları gerekçe ile tutuklananlardan Emekli Albay Yıldızhan MHP il yönetim kurulu ikinci başkanı ve eski MHP Bursa milletvekili adayydı.

Bunlar, basında yer almadı. Şimdi faşist Hareket Partisi sözcüleri göğüs-lerini gere gere "bizden kimse suç işlemez" dediklerinde, üzerlerine olaylar, delillerle gitmek gerekiyor. Faşist hareketin başı barış nutukları attığında, bunları sergilemek gerekiyor. Kimi "ilericiler" ise "olaylar belki de MHP'nin kontrolünden çıktı" dediklerinde tüm bunları anlatmak gerekiyor.

Faşist cinayetler örtbas edilemez, faşistler aklanamaz. Her ne gerekçe ile olursa olsun.

Önemli olan cinayet yuvalarının ağıtılması

Erzurum'da

faşist saldırganlığa dur denilmelidir

7 Şubat günü Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen Erzurum Yüksek Öğrenim Demekçi, Erzurum'da yoğunlaşan faşist saldırı, tertip ve girişimleri örneklere ile sergiledi.

Türkiye'de geçen beri faşist tirmanışın doruğuna ulaştığı iller arasındaki yerli bilinen Erzurum'da, sözü edilen girişimler ve baskılar basın toplantısında özetle şöyle dile getirildi:

"Bizler Erzurum A.U. devrimci öğrencileri olarak şehirde ve üniversitede bizlere yöneltilen saldırıları, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin nasıl çiğnediğini kamuoyuna ve basına duyurmak istiyoruz.

"I. MC'nin kurulmasıyla birlikte Türkiye'de görülen faşist terör ve uygulamaları Erzurum'da daha yoğun bir şekilde ortaya kondu. Bu hareketlere bağlı olarak ilk etapta Üniversite kampusu içindeki Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağ-

lı olan yurtlarda bulunan tüm devrimci ve ilerici öğrencilerin yurtlardan atılmasına çalışıldı. Arkadaşlarımızın geceleri uykuda dahi saldırıya uğradılar. Bu saldırılarda Tuncer Şahin adlı arkadaşımızın bittiksel hayata girdi. Bu hareketler sonucunda tüm ilerici yurtlardan ayrılmak zorunda kaldılar. Böylece faşist zorbalardan eline geçen yurtlar gerek üniversite içerisinde gerek şehirde tüm faşist saldırılar için bir üs olarak kullanılmaya başlandı. Bugün ise Türkiye'nin çeşitli yerlerinde tertiplenen şiddet eylemlerinde kullanılmaktadır. Bu saldırılarda hemen hergün onlarca arkadaşımız yaralandı, günlerce hastanelerde yattılar."

ÖĞRETİM ÜYELERİ HEDEF ALINIYOR

"7 Ocak 1977 günü Mustafa Çakır isimli arkadaşımız uğradığı saldırı sonu-

Kitleler faşistlerden hesap sorulmasını talep ediyor

cu gözünü kaybetmiştir. 11 Ocak 1977'de Numune hastanesindeki yaralı arkadaşlarımızın ziyarete giden Ahmet Söken arkadaşımız öldürülmüş, Celal Binici ise ağır şekilde yaralanmıştır. Giderek şiddetlendirilen bu faşist saldırılar öğretimi üyelerine yöneltilmeye başlanmıştır. Doç. Fevzi Onlu üniversite kampüsü içerisinde saldırıya uğrayarak komaya girmiştir. 15 Haziran 1977'de kendini bilime adanmış Doç. Dr. Orhan Yavuz görevine giderken hunharca katledilmiştir.

"Büyük şehirlerde bir öğrencinin ya da ilericinin dövülmesi halinde basında bu olay yer alırken Erzurum'daki faşist zorbalardan uyguladıkları zulüm hiç bir şekilde kamuoyuna duyulmuyordu. Şimdi basın Erzurum'da bir yurtsuzların katledilmesini bekliyordu. Basındaki bu suskunluk faşistlerin istedikleri şeydi. Çünkü onlar kendilerinin güçlü olduğu yerlerde olay çıkmadığı düşüncesini yaratmak istiyorlardı. Bir olay sonucunda bilgi almak için yurtlarda basın Ankara Ajansı Erzurum muhabirini yurtları önünde biçakla ağır yaraladılar. Böylece uyguladıkları faşist terörün basına yansımaları engellenmeye çalışıldı."

ÖNERİLER

"Bu faşist baskı ve terör sonucunda yüzlerce arkadaşımız üniversiteye gitmemiş, yüzlerce de başka fakültelere nakil yaptırılmışlardır. Nakil yaptırma-

yan arkadaşlarımız da kendi sorunlarıyla başbaşa bırakılmıştır.

"Yeni hükümet programında bulunan can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanması için, yetkililer olayların kaynağında kurutulacağını belirtiyorlar. Bunun için bizler Erzurum'a öncelik verilmesi ve ivedi olarak alınacak önlemlere Erzurum'dan başlanması gereğine inanıyoruz."

"Bu doğrultudaki taleplerimiz: • Faşist işgal altındaki yurtların kapatılması tüm öğrencilerin yararlanacağı kurulları haline getirilmelidir.

• Üniversitemizde öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanması ve şehirdeki faşist saldırıların önlenmesi için Emniyet örgütünde köklü düzenlemeler yapılarak, polislin tarafazlığı sağlanmalıdır.

• Erzurum Atatürk Üniversitesinde öğretim üyelerine varınca dek sürdürülen faşist saldırı ve cinayetlerin sorumluları yakalanmalı, haklarında en kısa zamanda soruşturma açılmalıdır.

• Faşist saldırganlara yardımcı olan ve saldırılarda yönlendirici durumda olduğu tespit edilen öğretim üye ve asistanlar hakkında gerekli soruşturma açılmalı ve üniversite ile olan bağları kesilmelidir.

"Bu konularda hükümetçe yapılacak girişimleri destekleyeceğimizi tüm kamuoyuna duyuruyoruz."

İlericilik adına nasıl "hınk" denir?

"İlericilik"de görev bölüşümü nasıl mı olur?

Önce bir "ilerici" parti ve başbakan bulacaksınız. Sonra da "ilerici" bir basın organı ve bu organın "ilerici" yazarlarını. Bunlar varsa, "ilericilik"te işbölümünü gerçekleştirebilirsiniz. Özetle şöyle:

İlerici parti ve "ilerici" başbakan mutlaka birşeyler yapacak. Siz de "ilericilik" basın ve yazarlar olarak, yapıları "ilericilik" adına tercime edip, yorumlayıp kamuoyuna aktaracaksınız. Böyle yapınca belki tirajınız düşer, ama "demokrasi" adına, "ilericilik" adına bu önemli mi?

Önce "ilerici" parti kongreleriyle mecelesinde mangala küll bırakmayacak. İlericilik adına destekleyeceksiniz. Sonra gerillik saldırıya geçecek. Bu saldırı karşısında "ilerici" başbakan gerileyecek. Siz de "ilerici" yazar olarak bu kez bu gerilemeyi savunacaksınız. Örneğin gazetelerin 6 Şubat tarihli sayısında "kongrelerinin üzerine çok göldürse AP" de kenetlenme başlar, oysa bu parti dağılılması dağılacak" dıys yazarsınız. Böylece "ilericilik" adına neden bu konunun üzerine gidilmesi gerektiği açıklık kazanır. Bu yetmezse, aynı gün bir başka "ilerici" yazar, "politikada yalnızca yalınıyetin yetmeyeceğini", "hesaplı olunması gerektiğini" bir güden anlar, kamuoyu da kongrelerle konusunda kimin "hempaz" olduğunu anlar.

Sonra ara Eğitim Enstitüleri konusunda "ilericilik" yapılmaz gelür. Önce "ilerici" bakan bir karar alır. Bu karar, kamuoyunda tepki yaratır. Sizin göreviniz ise bu tepkileri ölemek. Hemen kaleme sarđırsınız. 7 Şubat tarihli gazetenede, bakanın davranışının gençler arasında barış sağlayacak "insancil" bir davranış olduğunu yazarsınız.

Belki bu da yetmez. O zaman ertesi gün var. Ertesi gün de şunları yazarsınız:

"Ne var ki TÜB-DÖR yönetimi bu kararlar karşı çıkmış; verilen kararları öğün olarak nitelemiştir."

"Bize kalırsa, öğretmen örgütü, öğrenci sorunlarına daha yumuşak bir yaklaşımı benimsemeli. Bu tür yaklaşım, hem çocuklara sevecenliği simgeler, hem de siyasal taktik açısından daha tutarlıdır." (İlhan Selçuk, "Faşist Öğrenci?" Cumhuriyet, 8 Şubat Çarşamba)

Ana olur ya, sizin dışımızdaki ilericiler çok ama çok kalm kafalıdır. Bu tür "taktik"leri bir türlü anlamıyorlar. O zaman devam eder, daha da sertleşirsiniz. Nasil mi? Şöyle:

Antikomünizm yaparsınız. Başbakanı Soares'e, ilericileri de Cunhal'e ve PKP'ye benzetirsiniz. Tabii faşistler her iki ülkede de var. Sonuçta iki "aşırı" peçun arasında iş yapmaya çalışan "zavallı" Soares gibi, yine iki "aşırı" uç arasında iş yapmaya çalışan zavallı Ecevit'e acır kamuoyu.

Eğer yine anlamazlarsa sert bir yanıt veririz:

"Bu koşullar altında özgürlükten yana tüm yurttaşların görevi yenilikçilik yapmaktır, onun başarısına yardımcı olmaktır. Özellikle ilerici demokratik örgütler bu konuda çok dikkatli ve duyurlu olmaları zorundadırlar. Daha beş hafta önce okulları, devlet dairelerini ele geçiren köyden faşist sistem temsilcileri bugün etkisiz hale getirilmek durumundadırlar.

"Heniz ortalığın durulmaktan uzak olduğu bir sırada ilericilik uğruna uluorta eleştiremeye kalkışmak özgürlük düşmanlarının ekreğine yağ sürmek olur." (Nadir Nadi, Baş Sorun, Cumhuriyet, 9 Şubat Perşembe)

İşte böyle ders verirsiniz ilericilere, demokralara ve sosyalistlere. Size inancaktak çıkar. İnanmayanlar da olur. Onları da bir güzel suçlarsınız olur biter. Çünkü Türkiye'de böylesine "ilerici"liğe inancak ve gerçek ilericiliği suçlayacak aptallar da vardır. Hiç kuşkunuz olmasın."

güncel yayınlar

• Siyasal teoriye ve pratiğe getirdiği katkılarla

V.İ. LENİN

25 lira

• İşçi Sınıfı Hareketini Bölücü Akımlar

SAPMALAR

25 lira

• revizyonizm

• goşizm

• maoculuk

• troçkizm

• Sorular ve Cevaplarla

KOMÜNİZM

NEDİR

15 lir

• 28-29 Ocak 1921'li Unutma

MUSTAFA SUPHİ

VE YOLDAŞLARI

15 lira.

Piyerloti Cad.21/5, Çemberlitaş/İST.

YI ÜZERİNE EĞİLMEK, RUMLUĞU GEREĞİDİR

METAL İŞKOLU KAPSAMINDAKİ İMALAT SANAYİ DALLARINDA STOKLAR (MİLYON TL.)

	1976 Başı	1977 Başı	Bir Yıllık Artış	Artış Hızı
HAMMADE	2 419	7 721	5 302	% 219
YARI MAMUL	714	2 416	1 702	% 238
MAMUL EŞYA	307	2 301	1 994	% 694
TOPLAM STOKLAR	3 440	11 938	8 498	% 247

Not: İmalat sanayinin tümünü kapsayan veriler, toplam stokların bir yılda 11 milyar liradan 43,5 milyar liraya yükseldiğini göstermektedir. Tablonun yakından incelenişi en hızlı artışın mamul eşya stoklarında olduğunu, hemen hemen yoktan 2 milyara yükseldiğini ortaya koymaktadır. Stoklar genel olarak 2 - 2,5 kat artarken mamul eşya stoklarındaki artış 7 kata ulaşmaktadır.

rak kullanılmadığını göstermektedir.

Sorun sadece politik yanlışlıklarda değil. Sorunun içinde teknik yanlışlıklar da var. Teknik yanlışlar değişimiz, söz edeceğimiz konunun teknik oluşundan. Ama grev uygulamasına geçmeden önce mutlaka göz önünde bulundurulması gereken konular.

Grev öncesi ülkenin ekonomik durumu bilinmektedir. Bu bilineni görmek ve değerlendirmek için ekonomist olmaya gerek yok. Ama metal işkolunda 80 bin üyesi bulunduğunu ve 40 bin işçinin greve başlayacağını söyleyen bir sendikacının en azından işin şu yanını tetkiki ve değerlendirmesi gerekirdi: Metal işkolu kapsamındaki imalat sanayi dallarında stoklar ne durumdadır. Bu sayfalarda yer alan tablo incelendiğinde metal işkolunda büyük bir stokun varlığı ortaya çıkmaktadır.

Bu noktada bir alıntı yapmak istiyoruz: "Fabrika sahipleri, sanayi alanında bir aksama halinde işin süre durması ve işçi fonlarının tükeneşmesi kendi yararlarına olduğu için, kasıtlı olarak, grevlerin çıkmasını teşvik bile edebilirler." (Lenin, Sendikalar Üzerine, Bilim Yayınları, s. 168)

Bu alıntının arkasından 1913 Çarlık Rusya'sında grevlerin yaygınlaştırılması istemi karşısında yine Lenin'in söylediklerine bakmak gerekiyor: "Eylemin zamanını ve biçimini bizim için işverenin seçmesine izin verme, şimdi greve gitme." "21 Mart sloganı, -şimdi greve gitme- bir biçimin yerine diğerini koyabileceklerini ve -durmadan değişen mücadele biçimleriyle- daha yüksek düzeye doğru genel bir yükseliş için çabaladıklarını ve çabalayacaklarını bilen işçilerin sloganıdır." (Lenin, Sendikalar Üzerine, Bilim Yayınları, s. 325)

MESS grevinin başlamasında işçilerin baskılarının rolü olmuştur. Ancak yöneticilik yönlendirme görevini mutlaka şartların iyi değerlendirilmesinden sonra yapmak durumundadır. Değerlendirme ise en az koşullarla yukarıda söylenenlerin göz önüne alınmasıyla doğru olabilir.

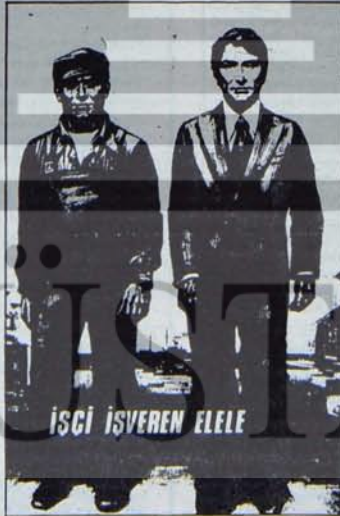
GRUP SÖZLEŞMESİ - İŞKOLU SÖZLEŞMESİ

MESS grevi öncesi ve sonrası en çok söz edilen konu grup sözleşmesiydi. MESS grup sözleşmesi için dayatıyor, Maden-İş ise kesin olarak buna yanaşmayacağını söylüyordu. Grup sözleşmesinin ne olduğu da ayrıntılı olarak bilinmiyordu. Mehmet Karaca şöyle söylüyordu: "Şurası açıktır ki, işveren sınıfının grup

sözleşmeleri isteği ile giriştiği son saldırı, sadece Maden-İş Sendikamıza yönelik değildir."

Grup sözleşmesi nedir sorusunu açmak gerekiyor. MESS 1973'ten beri bunu savunmaktadır.

İşçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesinde sendikal örgütlenmesi işkollarında tek ve güçlü sendika oluşturma yönünde olmalıdır. Bu örgütlenmenin gerçekleşmesi her işkolunda çalışan işçilerin sendikal mücadeleye katılmasını ve mücadelenin güçlülüğünü sağlar. Bu takdirde güçlü sendikalar her işkolundaki işverenleri işkolu düzeyindeki sözleşmelerle genel kuralları belirlemeye zorlar. Genel kurallar kalıcı kazanımlardır. Haftalık çalışma saatlerinin azaltılması, kıdem tazminatının yükseltilmesi, İş Yasasının 13 ve 17. maddelerinin işleyişinin önlenmesi, çalışma şartlarının düzeltilmesi gibi. Bu genel kurallardan sonra her işyeri için işyeri düzeyinde hazırlanacak toplu iş sözleşmeleri

MESS dergisinin "sözleşme" sonrası çıkan ilk sayısının kapağı

leşmeleriyle ücret ve parasal konular sonuca ulaştırılır. Bu durumun sağlanabilmesi sendikaların kurulu bulundukları işkolunda geniş örgütlü olmalarına bağlıdır.

Gel gör ki, MESS işverenleri bir süredir grup sözleşmeleri diyerek işkolu sözleşmelerini savunmaktadır. Sonuçta belirli düzeyde de olsa işkolu sözleşmesi kurallarının önemli bir bölümünü Maden-İş'e kabul ettirmişti. Maden-İş tarafından bu genel kurallardan hiç söz edilmeyişi ilginçtir. Sürekli olarak grevlerin "zafer"le sonuçlandırıldığını söyleyip alınan ücret zamlarından söz edilmektedir. Alınan bu zamlar işyeri işyeri incelendiğinde ortaya çıkan ise grevci işçilerin gerçekten cezalandırılmış olmalarıdır. Lokavt uygulanan işyerleri ile greve çıkartılmayan işyerlerinde ücret zamları eski sözleşmelerin bitiş tarihinden başlarken, grev uygulanan işyerlerinde işe başlarken ücret zamları tespit edilmektedir. Bu konuda yaptığımız geniş araştırmayı Yürüyüş'tün daha sonraki sayılarında açıklayacağız.

Bu yazı çerçevesinde söylenebilecek olan ise, grev sonuçlandırılması olayında sendika içi demokrasi hiç işletilmediğidir. Tabanın söz ve karar sahibi olduğuna dilinden düşürmeyenlerin grevlerin sona erisinde grevci işçilere söz hakkı tanımaması unutulmayacaktır. Ayrıca işbaşı yapan işyerlerinden bir kısmında ortaya çıkan olaylar işyeri düzeyindeki pek çok kadro gözden çıkarılmıştır. Bu kadroların işyerlerinden çıkarılmasının da başladığı gözlenmektedir. İşten çıkartmalarla ilgili olarak Maden-İş Genel Sekreteri Mehmet Ertürk'ün söyledikleri de ilginç. Ertürk, bu işçilerin lokavt süresince işten çıkartıldıklarını öğrendiğini söylüyor. Oysa lokavt uygulaması sırasında işçi işten çıkartılmaz, bu dönemde hizmet aktileri askıdadır. Çıkartma işlemi ancak lokavtin kaldırılması ile başlayabilir.

SONUÇ

Yazımızın başına dönerek bu yazımızı sonuçlandırmak istiyoruz. Mücadelenin sürekliliği içinde bugünü doğru değerlendirmemek yarın için hedeflerimizde doğru seçimi yapamayız.

Bir alıntı daha yapmak istiyoruz: "Her grev, tüm işçi sınıfının deneyimini zenginleştirir. Eğer grev başarılıysa, onlara işçi sınıfı birliğinin ne kadar sağlam bir güç olduğunu gösterir ve diğerlerini yoldaşlarına başarısından yararlanmaya iter. Eğer başarılı değilse, başarısızlığın nedenleri üstüne tartışmalara ve daha iyi mücadele yöntemlerinin araştırılmasına yol açar." (Lenin, Sendikalar Üzerine, Bilim Yayınları, s. 149)

Bu alıntı iki açıdan önemli. Birincisi başarısız sonuçlanan grevlerde başarısızlığın nedenleri üstüne tartışmaların mutlaka yapılması gerektiği. İkincisi ise, grevlerin bitirilmesiyle birlikte Maden-İş sendikası genel yönümlü kuruluşun söyledikleriyle ilgili. Şöyle söylüyor: "Şanlı ve tarihsel bir direnişten sonra büyük bir başarı ile sonuçlanan bu savaşımızda kara çalmak, sendikamıza ve ilkelere saldıkları isteyen her türlü kötü niyetli işçi düşmanı grup ve çevrenin..." Böyle söylenerek yapılmak istenen başlangıçta tüm aleştirileri güya mahkum etmek. Bu söylenende doğru olan grevci işçilerin gerçekten kararlı direnişçileridir. Bugünkü sonuç, grevci işçilerin başarısızlığı değildir.

MAOCULAR ŞİMDİ DE SEDAT'LA KOLKOLA

Önceki hafta sonunda Çin yönetiminin Ortadoğu sorunuyla ilgili yeni bir açıklaması dünya basınında yer aldı. ÇKP Başkanı İluo Kuo-Feng, Pekin'de bulunan Mısır Başbakan Yardımcısı Hasan Tihami'yle yaptığı görüşmeden sonra, Çin'in "Enver Sedat'ın Ortadoğu'daki son barış girişimlerini desteklediğini" bildiyordu. Hua Kuo-feng, Sedat'ın çabalarının Ortadoğu'da adil bir barışı amaçladığını öne sürüyor, bu iddiasını da Sedat'ın "İsrail'in tüm Arap topraklarından çekilmesini ve Filistin halkının ulusal haklarının tanınmasını istediği" gerekçesiyle desteklemeye çalışıyordu. ÇKP Başkanı, ayrıca, "Ortadoğu sorunu süper devletlerin karışmaması" yolundaki isteğini de tekrarlıyordu.

Maocu Çin yönetiminin Enver Sedat'ın İsraili saldırılarıyla tek başına uzlaşma girişimlerini desteklediğini açıkça ilan etmesi, maocu politikanın maskesini bir kez daha düşürmüştür. Böylece maocu yöneticilerin, bugüne kadar Ortadoğu'daki Arap halklarının gözünü boyayabilecek için ortaya attıkları demagojiler de kesin olarak iflas etmiştir. Çin yönetimi, Enver Sedat'ın Arap halklarına ihanetine arka çıkarak, Amerikan emperyalizminin ve siyonizmin Ortadoğu'daki planlarına açıkça destek olduklarını belli etmişlerdir.

Hua'nın Sedat'ın ihanetini övmek için seçtiği zaman da son derece dikkat çekicidir. Hua'nın Mısır Başbakan Yardımcısı ile görüşüştüğü sıralarda, dört Arap ülkesi ile FKÖ'nün, Sedat'ın ihanetine karşı Arap halklarının davasını savunmak için düzenledikleri zirve toplantısı da sonuçlanıyordu. Suriye, Cezayir, Libya, Güney Yemen ve FKÖ, yayınladıkları ortak bildiride şöyle diyorlardı: "Başkan Sedat'ın siyonist düşmana verdiği ödünler, Arap halkının ulusal ve tarihsel haklarına zarar vermektedir. Enver Sedat, işgal altındaki bütün Arap topraklarından düşmanın çekilmesi ve Filistin halkının (kendii kaderini tayin ve ulusal toprakları üzerinde bağımsız bir devlet kurma hakkı da dahil olmak üzere) bütün vazgeçilmez haklarının güvence altına alınması ilkelerine dayalı adil bir barışın gerçekleştirilmesi olanaklarını baltalamayı amaçlayan Amerikan-Siyonist planını tezgahlamının bir aracıdır." Maocu Çin yönetiminin Sedat'ı desteklediğini böyle bir dönemde açıklaması, doğrudan doğruya, emperyalizme ve siyonizme karşı Arap halklarının birliğinin yeniden sağlanışına girişimlerini baltalamayı amaçlamaktadır.

ÇİN'İN STRATEJİK AMAÇLARI AET İLE ÇAKIŞIYORMUŞ

Hua'nın Enver Sedat'ı göklere çıkaran açıklamasında birkaç gün önce de, Çin'in AET ile ticari bir anlaşma imzalandığı açıklanmıştı. Anlaşmanın imzalanmasını izleyen günlerde, Çin yönetimi, "stratejik amaçlarının Avrupa ile daha sıkı bir işbirliğini sağlamak olduğunu" tekrarladi.

Bir fıkra

Bir ilköğretim müfettişi ilkökulum birinde olağan teftişini yapıyormuş. Birinci sınıfa girmiş. Siyah önlükleri, beyaz yakaları ile minimini yavrular sınıfına heyecanla bekleyenler içinlerden birini gözüne kestirmiş. "Gel buraya" demiş ve eklemiştir: "Bana üç büyük adam ismi söyle. Ne yaptıklarını da kısaca anlat..."

Çocuk düşünmüş. Ve başlamış anlatmaya...

"Birinci büyük adam Rus Generali Kutuzov'dur. Bu adam Napoleon ordularını üsta bir askeri manevrayla engin Rus topraklarına çekmiş ve orada müthiş Rus kişni bekleyerek Napoleon ordularını bozguna uğratmıştır."

Müfettiş'in çok hoguna gitmiş cevap. "Peki bakalım ikincisini bilecek misin?" diye sığıştırmış çocuğu... Çocuk devam etmiş. "İkinci büyük adam Sovyet Generali Çuikov'dur. Bu adam Hitler ordularını üsta bir askeri manevrayla engin Sovyet topraklarına çekmiş ve orada müthiş Rus kişni bekleyerek Hitler ordularını bozguna uğratmıştır." Müfettiş şaşırmış ama bozuntuya vermemiş. "Eee... peki üçüncüsünü söyleyebilecek misin?" demiş. Çocuk başını sallamış.

"Üçüncü adam Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'tır" demiş ve eklemiştir: "Bu adam üsta bir askeri manevrayla İsrail ordularını engin Mısır topraklarına çekti. Şimdi müthiş Mısır kişni bekliyor ki sonradan İsrail ordularını bozguna uğratabilsin..."

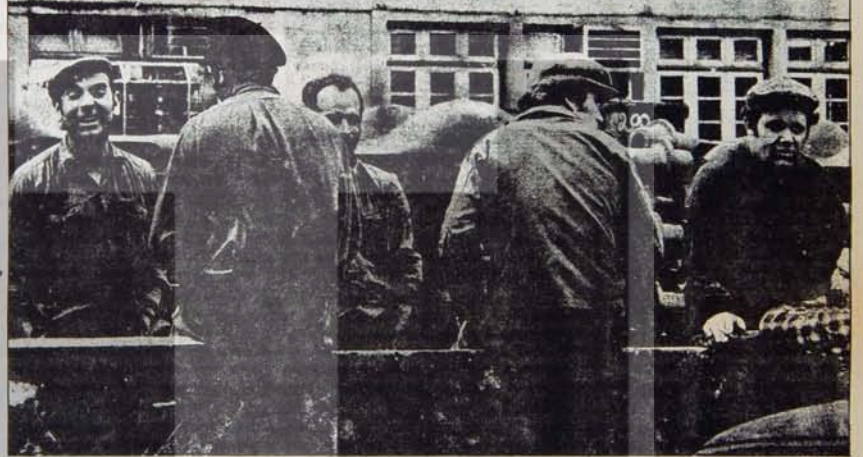
Çin yönetiminin AET ile imzaladığı anlaşma da, tıpkı Arap halklarının davasına ihanet eden Sedat'la kolkola girmesi gibi, emperyalizmin saldırın amaçlarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Çin yönetimi, böylece, Batı Avrupa'ya Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere karşı askeri ve siyasi bir blok halinde bütünleşme girişimlerine ortak olmaktadır. Öte yandan, Çin-AET anlaşması, Çin'e NATO'nun silah depolarına

giriş vizesi verecek, nükleer ve elektronik teknolojiye de admını atmasına yol açacaktır.

Maocu Çin yöneticileri, şimdiden, Federal Almanya'dan helikopter, Fransa'dan tepkilli avcı uçakları ve İngiltere'den güdümlü füzeler ve askeri malzeme satın almaktadırlar. Yakın gelecekte Çin yöneticilerinin B. Avrupa'daki saldırın millitarist çevrelerle işbirliğini daha da sıkılaştacağı anlaşılabilir.

Çin yönetiminin birkaç gün arayla, bir yandan Arap halklarına karşı Sedat'ı desteklediğini açıklaması, diğer yandan B. Avrupa emperyalistleriyle işbirliğine yönelik bir anlaşma imzalaması, maocu politikanın gerici yüzünü bir kez daha ortaya koymuştur. Bu durum, gerçekte, maocu yöneticilerin İflasin son aşamasına doğru hızla yol alışlarının bir kanıtıdır. İflas çok geçmeden Çin halkının önünde de sergilenecektir.

NHIA METALURJICA NACIONAL S.A.F. OALVES & C*(FILHOS)

Portekizli işçileri ekonomik hakları için mücadeleden caydırma girişimleri sonuç vernevecek.

"İntersendikal' i bölemezler' "

Portekiz'de Sosyalist Parti'nin gerici Demokratik ve Sosyal Merkez Partisi'yle kurduğu hükümetin göreve başlaması, Portekiz halkının devrimci kazanımlarını ortadan kaldırmaya çalışan güçleri yeniden cesaretlendirdi. Gerici güçlerin saldırıları: özellikle işçi sınıfı hareketini parçalamayı, güçsüz düşürmeyi amaçlıyor. Bu amaçla yönelik girişimler, Portekiz işçilerinin güçlü ilerici sendikall örgütü İntersendikal'a yönelen saldırılarda somutlaşıyor.

İntersendikal'ı hedef alan bölücü girişimler, Sosyalist Parti'nin ilk azınlık hükümetinin kuruluşundan beri sürdürüldü-

yor. SP yöneticileri, tek başına iktidarda buldukları bütün süre boyunca, İntersendikal'ın yöneticilerini gözden düşürmek için sistemli çabalar harcadılar. Bu arada ilerici sendikaların mali yönden de zayıflatmak için çeşitli oyunlara başvurudular. Sendikalara ödenen işçi aidatlarının ücretlerden kesilerek işveren tarafından toplu halde sendikalara aktarılmasını öngören düzenleme kaldırıldı. Öte yandan, sınıf uzlaşmacılığı anlayışını sürdüren sendikaların biraraya getiren Ulusalarama Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun politik ve maddi desteği elde edilmeye çalışıldı. Örneğin UHISK'na bağlı olan Ulusalarama İşçiler Federasyonu'nun Sosyalist Parti'ye 210 bin lavşirce Frankı yardında bulunması sağlandı.

Ancak bütün bu girişimler Portekiz'deki ilerici sendikall hareketi zayıf düşürme amacına ulaşamadı. İntersendikal'ın geçen Ocak ayında yapılan kongresi işçi sınıfının birliğini güçlendiğini ortaya koydu. İntersendikal'a bağlı alt kuruluşların tümünde yapılan seçimlerde birleşik listeler yardında fazla destek sağlayarak başarı kazandılar. Örneğin Lizbon'daki metalurji işçilerinin sendikasında, birleşik liste 1975'te 10 bin üyesinin oylarından yüzde 68'ini aldı; halde, son kongreler arasında 17 bin 200 üyesinden yüzde 75'inin oylarını kazandı. Kongre belgelerinde Portekiz işçi sınıfının, 25 Nisan 1974'ün ilerici kazanımlarını feda etmeye razı olmayacağı, bu yöndeki her türlü girişime karşı en kararlı biçimde mücadelesini sürdüreceği, sendikall hareketi bölmeye ve güçsüz par-

çalara ayırmaya yönelik çabalara geçit verilmeyeceği belirtildi.

Soares'ın başkanlığındaki azınlık hükümetinin düşmesinden hemen sonra, sendikall hareketin çevresinde alarm çanları çalmaya başlamıştı. Patronlar ve onlarla işçeye olan gerici güçler, Portekiz'in geleceğini karantlı göstererek, işçi sınıfını acil taleplerinden fedakarlığa zorlamak, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik bunalımın faturasını işçi sınıfına ödetmek istiyorlardı. Soares'ın gerici DSM liderleriyle anlaşmaından sonra, Portekiz işçilerinin ekonomik hakları için mücadeleden caydırılmayı amaçlayan saldırılar da yoğunlaştı. Bu arada İntersendikal'ı bölme girişimlerinin sanki gözli bir el tarafından hızlandırıldığı görüldü.

Ancak bu girişimlerin de etkileri gibi başarısızlıkla sonuçlanacağına kesin gözüyle bakılıyor. 25 Nisan devriminin kazanımlarının korunması konusunda sendikall hareket içinde en çok değişik politik ve felsefi akımların temsilcileri arasında görüş ve eylem birliğinin sağlandığı gözleniyor. Bu arada İntersendikal yönetiminin, bünyesindeki tüm politik akımların desteğini alarak, emekçilerin çıkarlarından yana bir politika uygulamasını içine yayınladığı son memorandum, örgütün dayandığı sağlam temellerin bir kanıtı olarak yorumlanıyor. SP azınlık hükümetinin politikasını kinayan söz konusu "memorandum" şu cümleyle tamamlanıyor: "Bulunabilecek siyasal çözümler ne olursa olsun, öncelikle emekçilerin en acil sorunlarının çözümlerini bulmaktır."

"SOSYALİZM ADINA YAPILAN İHANETLER AFFEDİLMEMEYECEKTİR"

KAMUOYUNDA BÜYÜK YANKILAR UYANDIRAN MESS GREVLERİNİN SONA ERİŞİ İLE İLGİLİ OLARAK TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ KİTLE ÖRGÜTLERİ BÜROSU SEKRETERİ OSMAN SAKALSIZ YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI YANITLADI.

* Maden-İş'in MESS ile yaptığı sözleşme ile neler sağlandı? Grev ve grev sonuçlarını kısaca değerlendirebilir misiniz?

Y. Sözleşme ile getirilen somut ekonomik kazanımlarla diğer kalıcı kazanımlara ilişkin net birşey söyleyebilme olanağına henüz sahip değiliz. Veriler de henüz hem çok kıt; hem de "Politika" Gazetesinde veya diğer basında yansıtılan şekilde, işçilerin tepkileri birbirinden farklıdır. Yalnızca bir noktanın altını bugünden çizmek gerekiyor: O da, Maden-İş sendikası yönetiminin, sözleşmeleri yanıtsızdaki tavrları.

Hatırlanacağı gibi, Maden-İş Sendikası, grevlere başlamak üzere Spor ve Sergi Sarayında düzenlediği toplantıda, ücret zammını tartışmaya açmamıştı. Grev nedenlerini, kalıcı kazanım diyebileceğimiz 7 ilke maddeye: DGM'den dolayı işten çıkarılan 1150 Maden-İş işçinin tekrar işe alınmasına, kıdem tazminatlarının yasadaki belirtilen sürenin üzerine çıkarılmasına (45 gün), yıllık ücretli izinlerin her kademesinin birer hafta uzatılmasına, işten çıkarılan işçiyi yeni bir iş buluncaya kadar (en çok altı ay) maaşının % 75'inin işverence ödenmesinin işverence kabul edilmesine, haftalık çalışma süresinin 45 saate indirilmesine, 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kabul edilip, sözleşmelere hüküm olarak geçirilmesine, sözleşmelerin başlangıç ve bitiş tarihlerinde sendika teklifinin aynen kabul edilmesine, yani grup sözleşmesinin reddine dayandırmış ve uğrunda mücadele edilmesi gerekli hedefler olarak bunları işçi temsilcilerinin onayına sunmuşlardı.

Grevin nedeni başlangıçta buydu; ve bu amaçlar, işçilerin aktif talepleri haline getirilmeydi. Maden-İş'in başlattığı grevlerin söz konusu olduğu işyerlerinin de bir önceki dönem toplu iş sözleşmelerinin bitiş tarihleri çok farklı olmasına rağmen; bugün dahi sendikacı açıklanmayan ve bilinmeyen(!) nedenlerle greve başlama tarihleri aynı duruma getirilerek, toplu grev, bu işkolunda yaygın grev uygulamasına geçildi.

Boyutları böylesine geniş olan bir grev, bir anlamda niteliği gereği, küçük çapta olsa bile diğer grevlerden (tek tek işyeri grevlerinden) hem örgütlenmesi, hem mücadelesi perspektifi ve hem de yandaşı olacak diğer güç ve örgütler açısından çok büyük farklılıklar gösterir. Mücadele açısından çok önemli olan bu farkları görmeden; bunları ciddi bir değerlendirmeden geçirip buna uygun anlayışı, yaklaşımı ve örgütlenmeyi sağlamadan işe başlamak, veya başlandıktan sonra söz konusu noktaları gözmezlikten gelmek, eğer kasıtlı değilse, objektif olarak yöneticiler için ihanet sayılabilecek bir sınıfsal ve siyasal körlük sayılabilir. Çünkü konuyla uzaktan yakından ilgili olan birçok kesimin de bildiği gibi, MESS bundan 3 yıl önce yaptığı genel kurulda işkolü düzeyinde grup sözleşmesine gidilmesini savunmuş, kararlaşmasını ve bunun için mücadele edilmesini vurgulamıştı.

Sözü edilen grevin başlamasından önceki duruma, hazırlık çabalarına, anlayış ve yaklaşımlara bakıldığında; ve yine grev sırasındaki ve sonrasındaki tavrlara bakıldığında, işçi kesiminin en öndeki işkolündeki bu mücadelelerin, yöneticilerin gafleti ve siyasal ve sınıfsal körlükleri ile, ulaşılabilecek hedeflerin çok gerisine düştüğü çok açık bir şekilde görülür.

* Maden-İş grevlerinin farklı niteliğini belirttiniz. Bunun tek tek işyeri grevlerinden farklı olduğunu ifade ettiniz. Bu farklılığı göz önünde bulundurarak, sizce yönetimde yapılması gereken neler yapılmadı, veya yapılmaması gereken neler yapıldı, kısaca anlatır mısınız?

İLERİCİLİK ADINA, BİLİMSEL SOSYALİSTİK ADINA YAPILAN İHANETLER, NE DÜN, NE BUGÜN, NE DE YARIN UNUTULMAYACAK VE AFFEDİLMEMEYECEKTİR.

KESİNLİKLE İNANIYORUM KI, İŞÇİ SINIFIMIZ BU DARBOGAZI MUTLAKA GEÇECEK, YARALARINI HIZLA SARACAK VE İYİLEŞTİRECEKTİR.

* Sorunuz, böyle bir milâkatın kapsamına sığmayacak kadar geniş. Bu nedenle madde madde ve arabaşlıklarla cevap vermek istiyorum.

1. Önce, Maden-İş yönetimi, 1975 DİSK kongresini takip eden günlerden itibaren başlayan ve giderek hızlanan bir şekilde, ilerici sendikal hareket için hem belirleyici ve hem de temel ilke sayılan "tabanın söz ve karar sahibi olma" ilkesini sistemli olarak özünden boşaltma ve işletme sürecine soktu. Başka bir deyişle, söz konusu ilkenin uygulanmaması demek olan sendika kademesinin (temsilci, baştemsilci ve yöneticilerin) seçime saptanması ortadan kaldırıldı. Politik görüşler esas alınarak, o görüşlere uymayanlar tasfiye edildiler. Bu durum, özellikle grev öncesi çalışmaya ve hazırlıklar için, grevin kaderi demek olan grevci işçilerin (politik görüşleri ne olursa olsun) birliğini sağlamak görev ve sorumluluğunu ortadan kaldırdı. Bu da hem işçilerin kendi aralarında hem de sendika kademesiyle kendileri arasında oluşması gereken gü-

ven ve bütünlüğü sarstı. Sarsılmaktan da öte bunun yok olması sürecini başlattı.

2. Mücadelede düşman gücünü hesaplamak, bu gücün muhtemel biçimlerini özellikle zaman unsuru esas alındığında güçlenebilme olasılığını göz önüne almak, diğer temel kurallardan biridir. MESS'in bu anlamda bir değerlendirmeye tabi tutulup tutulmadığını bilemiyorum. Ancak Maden-İş'in, MESS'te bu anlamda değerlendirmiş olduğunu varsayacak bile; Maden-İş yönetiminin grevi başlatma zamanı ve bu zamanın koşulları ele alındığında açık bir körlüğün, diğer bir deyişle, sosyal demokrasinin merhametine işçilerin şanlı mücadelesinin teslim edildiğini; işçilerin gücünün esas ve temel alınması gerekliliği yerine bir Godot haline getirilen muhtemel CHP iktidarından çözüm geleceğinin esas alındığını görüyoruz.

3. Grev sonrasında, işçilere gidilerek bilimsel sosyalist olmanın en belirleyici unsuru olan yapılan bir iş ile bu işi yapanların tüm sonuçlarıyla, hata ve sevaplarıyla eleştirilerek ve özleştirilerek yapılabilecek yerlere, sonuçları açısından greve başlanan güne göre daha gerilere düşen ve san sendikaların geçici kazanımı denilen ücret zammını ön plana çıkartıp işçilerin gözünü boyadıkları gibi bir göz boyanmaya ve reklam şirketlerinin reklam anlayışını yarınsın bir tutumun içine girmişlerdir. Bu son tavrı, tüm yapılanlarda kasıt unsurunun var olup olmadığını tartışma olarak ortaya getiriyor. Bu üç nokta bile sorunuza ışık tutabilecek tür sanırım.

* Bugün Maden-İş yönetiminin grup sözleşmesini çeşitli demecilerle savunur duruma gelmesini nasıl yorumluyorsunuz?

* Bugün grup sözleşmelerini savunan Kemal Türkler ve Maden-İş yönetimi "biz grup sözleşmelerine, topluca grev yapamayacağımız endişesi ile karşı idik. Şimdi bunu da ispatladık. Artık korkmuyoruz" demektedirler.

Başlangıçta bu korkuyu duyanların, sözleşmelerinin bitiş tarihleri farklı olan işyerlerinde grev uygulamasını aynı zamana bırakmalarını ve başlatmalarını nasıl izah edebileceklerini sormak gerekir.

İşverenlerin birleşmesinin, işçilerin mücadelesine, hak alma uğraşlarına katkıda bulunacağı görüşüne, işçi sınıfı tarihinde hiç rastlanmamıştır. Bu nokta üzerinde düşünmek ve cevap bulmak da bunu savunanlara düşmektedir.

* Peki sizce böylesine bir siyasal ve sınıfsal körlüğün yaratıldığı bu tahribatlar karşısında Maden-İş'teki sosyalist, ilerici, işçiler, temsilciler, hele son Demirdöküm olayı da dikkate alınırca nasıl bir tavrın içinde olmalıdırlar?

* Hemen, kısa ve açık olarak cevap vereyim: Sorumluluğu ve ciddi sosyalist, ilerici, demokrat işçilerin bugüne kadar yaptıklarını yapmak. Yani, bazı işyerlerinde görülün ve bir kısmında da bu anlamda propagandası yapılan Maden-İş'ten ayrılmalara karşı çıkmak; yöneticileri amaçsızca sergilemek, anlatmak, ve metal işkolunu tasallutlarıyla tehdit eden yöneticilerin maskelerini alaşağı ederek onları uzaklaştırmak gerekir. Bugün için bu tavrı, doğru ve alınması gereken tavidir.

Ancak hemen belirtiriz ki, ilerici olarak, bilimsel sosyalistlik adına yapılan ihanetler, ne dün, ne bugün, ne de yarın unutulmayacak ve affedilmeyecektir.

Kesinlikle inanıyoruz ki, işçi sınıfımız bu dar boğazı mutlaka geçecek, yaralarını hızla saracak ve iyileştirecektir.